

fikri ve sınai mülkiyet hakları koordinasyon kurulu kuruldu

Ülkemizde fikri ve sınai mülkiyet hakları konusunda kısa, orta ve uzun vadeli stratejileri oluşturmak, ilgili kurumlar arasında koordinasyonu ve işbirliğini geliştirerek uygulamalarda etkinliği sağlamak amacıyla, 21 Mayıs 2008 tarihli ve 2008/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile "Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Koordinasyon Kurulu" (FSMHKK) kurulmuştur.

farkındalık artırma çalışmaları sürüyor

Uygulayıcı kurumlarımız fikri mülkiyet hakları alanında toplumsal bilincin ve farkındalığın artırılması yönünde birçok çalışma yürütmektedir. Hem fikri mülkiyet haklarının

düzenli bir şekilde korunmasının önemi, hem de korsan ve taklit ürünlerin yarattığı tehditler hakkında kamuoyuna düzenli bilgi verilmektedir.

fikri mülkiyet hukuku alanında uyum için AB'den sağlanan mali destekler

Fikri Mülkiyet Hukuku Faslında kurumsal kapasite gelişimi ve mevzuat uyumu kapsamında 2002-2011 yılları arasında yürütülen ve sonlandırılan 3 projenin uygulanması için yaklaşık 5,5 milyon avro kaynak aktarılmıştır.

fikri mülkiyet hukuku faslında müzakereler

7 No'lu Fikri Mülkiyet Hukuku Faslı, bir adet açılış kriterinin karşılanmasının ardından, 17 Haziran 2008 tarihinde müzakereye açılmıştır. Bu fasıldaki müzakerelerin geçici olarak kapatılabilmesi için 4 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Fikri mülkiyet haklarına ilişkin farkındalığın ve uygulamada etkinliğin daha da artırılması, taklit ve korsanla daha etkin mücadele edilmesi için, ilgili kurumların idari kapasiteleri sürekli olarak geliştirilmekte, taklit ve korsan ürünlere yönelik denetim ve operasyonlar sürdürülmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

Avrupa Birliği Sürecinin Fikri Mülkiyet Hukuku Alanına Katkıları

Mustafa Kemal Mahallesi
2082. Cad. No: 4
06800 Bilkent / ANKARA
Tel : 0312 218 13 00
Faks : 0312 218 14 64
www.ab.gov.tr

Fikri Mülkiyet
Mevzuat Uyumları
Sınai Mülkiyet Hakları
Telif Hakları
Yargı Süreçleri
Gümrüklerde Fikri Mülkiyet Hukuku Uygulamaları
Korsan ve Taklitle Mücadele
Farkındalık Artırma
AB'den Sağlanan Mali Destekler
Fikri Mülkiyet Hukuku Faslında Müzakereler

fikri mülkiyet nedir?

Fikri mülkiyet, insan zekâsının, en-telektüel birikiminin, zihinsel yaratıcılığının ortaya çıkarmış olduğu, ticari değer taşıyan tüm buluşları, tasarımları, fikir ve sanat eserlerini, sembollerini, isimleri ve görüntüleri ifade eder.

Fikri mülkiyet hakları, sınai mülkiyet hakları ile fikir ve sanat eserleri üzerindeki telif hakları olmak üzere iki ana başlıkta ele alınmaktadır:

- **Sınai mülkiyet** hakları, marka, patent, tasarım, faydalı model ve entegre devre topografya-

ları gibi oldukça geniş bir alanı kapsamaktadır.

- **Telif** hakları, her türlü fikir ve sanat ürününü yaratan eser sahiplerinin haklarını korumayı amaçlayan düzenlemeler ile icracı sanatçıların, radyo ve televizyon kuruluşlarının ve filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren film yapımcılarının haklarını içeren komşu hakları (bağlantılı haklar) korumak amacıyla gerçekleştirilen düzenlemeleri içerir.

fikri mülkiyet hakları neden korunmalıdır?

Fikri mülkiyet haklarının korunması; yenilikçiliğin önünü açmak, eser sahiplerinin yaratıcı emeklerinin karşılığını daha iyi verebilmek, daha çok yabancı sermaye çekebilmek, tüketicinin güvenliğini ve halkın sağlığını korumak, vergi kayıplarını önlemek ve kara paraıyla mücadele etmek açısından önemlidir.

Fikri mülkiyet haklarının etkili bir biçimde korunmasıyla, dünya çapında giderek önemli hale gelen ve ekonomik açıdan gelecek vadeden bu alanda, yazarlarımızın ve sanatçılarımızın yaratıcı emeklerinin karşılığını daha iyi almaları, nitelikli ve yenilikçi insanlarımızın önünün açılacağı bir ortamın oluşturulması sağlanmaktadır.

mevzuat uyumunda ileri bir seviyeye ulaştık

Türkiye ile Avrupa Birliği (AB) arasında 1996 yılında oluşturulan Gümrük Birliği çerçevesinde fikri mülkiyet hakları alanındaki mevzuat uyum çalışmaları hız kazanmış ve uluslararası normlara uyum sağlamak amacıyla hem de sınai mülkiyet hakları alanındaki uluslararası anlaşmalara taraf olunmuş ve bu alanda birçok hukuki düzenleme kabul edilmiştir. Bu kapsamda değil, endüstriyel tasarımların ve entegre devrelerin topografyalarının ko-

runması konularında düzenlemeler yapılmıştır. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda da önemli değişiklikler gerçekleştirilmiştir.

AB'ye katılım sürecinde, müzakere fasılları arasında yer alan Fikri Mülkiyet Hukuku Faslında Türk mevzuatının AB müktesebatına uyumu oldukça yüksek seviyededir. İlerleme Raporlarında da uyum durumumuzun ileri seviyede olduğu teyit edilmektedir.

sınai mülkiyet hakları uygulama kapasitesi artırıldı

Sınai mülkiyet haklarının korunabilmesi için bu hakların korunma talep edilen ülkede tescil ettirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde sınai mülkiyet haklarının tescilinden ve buna ilişkin mevzuattan sorumlu kurum Türk Patent Enstitüsü'dür (TPE).

AB'ye uyum süreciyle birlikte markaların tescil edilme süreci hızlandırılmıştır. Sınai mülkiyet hak sahiplerini korumaya yönelik yeni düzenlemeler getirilmiştir. Örneğin, sınai mülkiyet haklarının tescili sürecinde TPE kararlarına karşı itiraz edilebilmekte

olup, TPE'nin yeniden inceleme ve değerlendirme sonucunda verdiği nihai kararları aleyhine de yetkili mahkemelerde dava açılabilir. Ayrıca, marka, patent ve endüstriyel tasarımlara ilişkin inceleme kılavuzları hazırlanmıştır. Tescil edilen marka, patent, endüstriyel tasarım sayısı da gün geçtikçe artmaktadır. Son yıllarda, Türkiye marka başvurularında Avrupa'da birinci duruma gelmiştir. TÜBİTAK, KOSGEB ve Ar-Ge projelerine özel teşviklerle sınai mülkiyete konu ürünlerin yaratılması desteklenmektedir.

telif hakları korunuyor, korsanla mücadele ediliyor

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda yapılan değişikliklerle telif hakları alanındaki AB mevzuatına önemli ölçüde uyum sağlandı. Özellikle korsanlıkla mücadeleye ilişkin önemli ilerlemeler kaydedildi.

Bu kapsamda, telif haklarının ihlal edilmesi durumunda para ve/veya hapis cezası öngörülmüş, korsanlığın organize suç olarak sayılması sağlanmış, internet servis sağlayıcılarının sorumluluğuna ilişkin bir düzenleme yapılmış, yeniden satış hakkı hak sahibi lehine yeniden düzenlenmiş, meslek birliklerinin yapısı ve işleyişi güçlendirilmiştir.

Uygulama kapasitemizin artırılması amacıyla, fikir ve sanat eserlerine yönelik kayıt ve tescil, bandrol ve sertifika işlemlerini yürüten ve telif haklarına ilişkin mevzuattan sorumlu olan Kültür ve Turizm Bakanlığı yeniden yapılandırılmış ve Telif Hakları Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, bandrolerin orijinal olup olmadığını tespit etmek ve eserle ilgili tüm bilgilere ulaşmak amacıyla kitap, sinema ve müzik eserlerindeki bandrollerde "Karekod" sistemine geçmiştir. Sahte ve uygun olmayan bandrollerin tespitini sağlayan "Karekod Okuyucular" ile korsanla daha etkin mücadele hedeflenmektedir.

yargının fikri mülkiyet hukuku alanında uzmanlaşması sağlandı, yargı süreçleri hızlandı

Fikri mülkiyet hakkı ihlallerinde, hapis cezası ve idari para cezası verilebilmektedir. Türkiye'de üç büyük kentimizde (İstanbul, Ankara, İzmir), fikri mülkiyet haklarına ilişkin ihlal davaları ve hakların tesciline ilişkin hükümsüzlük davalarına bakmakla görevli İhtisas Mahkemeleri kurulmuştur. AB'ye uyum kapsamında, fikri ve sınai haklar hukuk ve ceza mahkemelerinde görevli hâkimlerimize yönelik projeler ve eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Adalet Bakanlığı tarafından, fikri mülkiyet hakkı ihlallerinde hazırlık

soruşturmalarını yürüten Cumhuriyet savcılarının ihtisaslaşmasını sağlanması amacıyla, toplam 7 il/ilçede özel savcılık büroları oluşturulmuştur. Ayrıca, 200'den fazla Cumhuriyet Başsavcılığında fikri mülkiyet hukuku ile ilgili suçların soruşturmasını yapmak üzere bir veya birden fazla Cumhuriyet savcısı görevlendirilmiştir.

AB'ye uyum çalışmalarıyla birlikte, Fikri ve Sınai Haklar Mahkemeleri tarafından kararların alınmasındaki ortalama süre azalmıştır.

fikri mülkiyet hakları gümrüklerde artık daha etkin korunuyor

Gümrüklerde fikri mülkiyet haklarının uygulanması kapsamında, hak sahiplerinin şikâyetlerini elektronik ortamda yapmalarına imkân sağlanmış, böylece, gümrükler ve hak sahipleri arasındaki koordinasyon ve işbirliği artmıştır. İthalat kontrolleri için risk profilleri oluşturulmuştur. Potansiyel fikri mülkiyet ihlalleri ile mücadele amacıyla, bu risk profillerinde düzenli olarak eşya/firma/ülke güncellemeleri yapılmaktadır.

artık her ilimizde "il denetim komisyonu" ve "fikri mülkiyet suçları büro amirliği" var

Korsan ve taklitte etkin bir şekilde mücadele etmek, fikri mülkiyet hakları alanındaki uygulamalarda yeknesaklığı sağlamak ve hak sahipleri ile uygulama birimleri arasındaki işbirliğini güçlendirmek amacıyla 81 ilimizde "İl Denetim Komisyonları" ve "Fikri Mülkiyet Suçları Büro Amirlikleri" kurulmuştur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı işbirliğinde oluşturulan İl Denetim Komisyonları, bandrollemeden zorunlu olan kitap, CD gibi fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmış nü-

halarının bandrollü olup olmadığını denetlemektedir. Sahte ve uygun olmayan bandrollerin tespitini sağlayan "Karekod Okuyucular" bu denetimlerde etkin şekilde kullanılmaktadır.

korsan ve taklitte mücadele

Günümüzde sadece film, müzik, lüks moda ürünlerinin değil, yiyecek, ilaç, kozmetik ve oyuncakların da taklitleri mevcuttur. Fikri mülkiyet haklarının etkili korunması sadece ekonomik anlamda değil, tüketici güvenliği, kamu düzeni ve halk sağlığı bakımından da son derece önemlidir. Bu alanda, AB'ye uyumun daha da ileri seviyelere taşınması için uygulamada etkinliğin artırılması çalışmaları sürdürülmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü hak sahiplerinin şikâyeti üzerine düzenlenen baskınların yanı sıra kendi inisiyatifleriyle geniş çaplı baskınlar yapmaktadır. Gümrüklerde de benzer şekilde şikâyet üzerine ya da gümrük yetkililerinin inisiyatifleriyle yapılan gümrük kontrolleri sürdürülmektedir. İlerimizdeki İl Denetim Komisyonları ve Fikri Mülkiyet Suçları Büro Amirlikleri de korsan ve taklitte mücadelede önemli katkılar sağlamaktadır.